TRIBUNAL INDUSTRIJALI

DECIZJONI NUMRU 2244

Chairman: Dr Leslie Cuschieri Cert.Dip.Stud., LL.D.

Kaz Numru 2834/LC

Fil-kwistjoni tax-Xoghol bejn

Joseph Vella

vs

Seabank Catering Co Ltd

dwar tkeccija mill-impieg allegata li hi ingusta.

Illum 8 ta' Ottubru 2013

Dan il-kaz gie referut lit-Tribunal Industrijali permezz ta' dikjarazzjoni ta' Joseph Vella pprezentat fir-Registru tal-Qorti fl-24 ta' Settembru 2010 mill-Union Haddiema Maghqudin tramite s-sur Lino Vassallo. Ghall-iskopijiet ta' Artikolu 78 ta' Kap 452 tal-Ligijiet ta' Malta jinghad li dan il-kaz ma setghax jigi deciz fiz-zmien moghti bil-ligi minhabba li s-smiegh tax-xhieda ha fit-tul.

DIKJARAZZJONIJIET

Is-sur Vella ddikjara li fid-19 ta' Mejju 2003 huwa gie impjegat fuq kuntratt indefinit fuq bazi *full-time* bhala Technical Manager mal-kumpanija Seabank Catering Co Ltd li tmexxi r-Riu Seabank Hotel li tinsab il-Mellieha. Fit-22 ta' Gunju 2010 il-Host Manger J. P. Abela informa lir-rikorrent b'ittra li l-impieg tieghu gie terminat b'effett immedjat. Ir-rikorrent hass li l-impieg tieghu ma giex terminat ghal raguni valida skond il-ligi, peresss li huwa gie sospiz verbalment fil-21 ta' Gunju 2010 ghal xi nofsinhar, u kien biss ghalhekk li telaq

minn fuq il-post tax-xoghol, u mhux ghax abbanduna x-xoghol, haga li fuqha ħa t-tielet twissija u t-tkeccija. Ghalhekk huwa talab li l-kaz jinstema mit-Tribunal u jigi deciz skond il-ligi.

Fid-Dikjarazzjoni tal-kaz, ir-rikorrent jispjega li ghalkemm huwa qala' tliet warnings f'gurnata wahda tal-21 ta'Gunju 2010, hu kien anke qed jigi akkuzat li abanduna l-post tax-xoghol, haga li huwa jichad kategorikament.   Huwa talab li jigi kkumpensat finanzjarjament kemm ghal dak li sofra bit-telfien tal-impieg kif ukoll ghall-qliegh li kien ghad irid jitlef.

Il-kumpanija intimata rrispondiet b'Dikjarazzjoni fejn tghid li hija tikkontesta l-allegazzjonijiet kollha tar-rikorrent peress li l-impieg tieghu gie terminat wara sensiela ta' nuqqasijiet gravi u manifestament hziena da parti tar-rikorrent. Fuq dawn inhargu tliet *warnings*: l-ewwel minhabba li fis-6 ta' Gunju 2010 inqata' d-dawl fil-lukanda u restaurant, ghall-liema problema attenda r-rikorrent, izda dan flok sewwa l-hsara xeghel is-sistema mill-gdid u b'hekk fil-11 ta' Gunju 2010 id-dawl rega' nqata'; it-tieni warning inhareg ghaliex minhabba nuqqas ta' manutenzjoni tas-sistema tal-elettriku, is-sistema tal-Air-Condition kellha tintefa ghaliex kienet qed tinqata'; inhareg it-tielet warning ghaliex instab li fil-Plant Room kien hemm hafna imbarazz u pajpiet mormija bl-addocc, b'riskju ghas-sahha u tali li setghu jikkawzaw ostaklu f'kaz ta' emergenza.   Il-kumpanija intimata tispjega kif wara t-tieni incident l-Inginier Joseph Muscat gibdilhom l-attenzjoni ghal diversi nuqqasijijet fil-manutezjoni tas-sistema tal-elettriku, u ghalhekk ingieb enginier tal-kumpanija Engenuity Ltd li kkonferma li s-sistema tal-elettriku ma kinitx f'kundizzjoni tajba u li meta beda jinqata' d-dawl il-problema ma gietx irrangata – sempliciment inxteghlet mill-gdid. L-intimata tichad li r-rikorrent kien verbalment sospiz u tghid li huwa abbanduna l-post tax-xoghol wara li inghata l-warnings – tghid li meta telaq ir-rikorrent ma ppancjax. Tghid li l-abbandun tal-post tax-xoghol kienet l-ahhar raguni li fuqha r-rikorrent tkecca l-ghada 22 ta' Gunju 2010.

PRELIMINARI

Fl-ewwel seduta, li nzammet fit-2 ta' Novembru 2010, dan it-Tribunal stieden lill-partijiet jikkonsidraw ftehim bonarju, izda t-Tribunal gie infurmat li f'dak l-istadju r-rikorrent kien diga' sab impieg alternattiv. Dan il-kaz beda jinstema mal-kaz konness fl-ismijiet Louis Zammit kontra Seabank Catering Co Ltd, li ukoll huwa kaz ta' allegata tkeccija ingusta u li qed jigi deciz illum.

IL-PROVI MIGJUBA

Is-socjeta' intimata bdiet billi pproduciet lill-Operations Manager Hubert Debono li spjega li l-lukanda hi mmexxija minn zewg managers: wiehed jiehu hsieb il-maintenance, reception u housekeeping, u hu kien jiehu hsieb id-dipartimenti l-ohra kollha tal-lukanda. Pero qabel kien inkarigat mill-maintenance u allura Vella u Zammit kienu tahtu. Meta rrilaxxa dik il-kariga postu hadu certu Jean Pierre Abela, li allura kien il-manager meta nqalaw l-incidenti in kwistjoni. Spega kif fis-6 ta' Gunju 2010 inqata' d-dawl fil-pizzerija u hu sejjah lil tal-maintenance biex jiehdu hsieb, u fil-fatt id-dawl rega' gie – kien mar Joseph Vella. Imbaghad fil-11 ta' Gunju, 5 ijiem wara, rega' mar id-dawl u din id-darba mar Louis Zammit bhala electrical technician. Gie infurmat illi kieku dawn it-technicians fethu l-panels tal-provvista tad-dawl kienet tigi identifikata l-problema, imma huma m'ghamlux hekk: sempliciment xeghlu s-sistema mill-gdid, u ghalhekk inhargilhom warning miktub, li huma ffirmawh. Qal li gie infurmat illi kieku l-*preventive maintenance* (li suppost isir perjodikament) sar sew din il-problema kienet tigi evitata. Jghid li minhabba nuqqas li jaghmel *preventive maintenance*, Zammit kien gia gie sospiz qabel, u wara li baghat ittra b'apologija huwa ddahhal lura ghax-xoghol. Din id-darba inhargulu warnings ukoll ghaliex halla l-Plant Room li kien inkarigat minnha fi stat "dizastruz", u ghax fl-ahhar jum tax-xoghol tieghu huwa ma ppancjax meta hareg, u allura mhux maghruf fi x'hin telaq mix-

xoghol. Dan ix-xhud jghid li kien prezenti f'okkazjoni li nqata' d-dawl imma dwar il-kumplament huwa xhed fuq li qallu haddiehor: huwa ma kienx involut fid-decizjoni tat-tkeccija.

Imbaghad xhed Jean Pierre Abela, li kien 'rooms division manager' u llum Operations Manager, li spjega kif Envin Bartoli rrappurtalu kif meta nqata' d-dawl fis-6 ta' Gunju tar-reception cemplu lil Joseph Vella, li kien it-technician 'on call.' Dan mar u ccekkja l-MCCB fejn irrizultalu li ttripja l-elettriku. Fil-11 ta' Gunju gara l-istess, u dakinhar Louis Zammit kien on call, u sar kollox l-istess. Peress li grat it-tieni darba giet kummissjonata kumpanija ta' enginiera biex jinvestigaw il-problema, li rrizultalhom li dawn l-incidenti kienu rizultat ta' "*loose-contact*" f'wahda mill-panels, li wassal ghal hruq ta' wires: kieku nfethet l-MCCB wiehed seta' facilment jinnota dawn il-wires mahruqin. Jghid li l-inginier Joseph Muscat kitiblu email "bhala l-bniedem responsabbli mill-maintenance department" u rrappurtalu li l-elettriku ttripja 3 darbiet ghaliex kien hemm hsara u ma trangatx; u kieku saret il-*preventive maintenance* ma kienx ikun hemm dawn il-*loose-contacts*; *preventive maintenance* ghandha ssir tal-inqas darba fis-sena. Jghid li Louis Zammit kien responsabbli jaghmel il-preventive maintenance tal-MCCB mentri Joseph Vella kien responsabbli jaghmel il-preventive maintenance tal-A/C Panel. L-A/C Panel irrizultalha t-tielet incident xi jiem wara l-incidenti l-ohra, fejn hawnhekk wiehed mis-circuit-breakers inharaq minhabba loose-connection ukoll, skond ma qalilhom l-*consultant engineer* Joseph Muscat. Jghid li t-tielet warning inhareg lil Vella minhabba li hu kien responsabbli mill-plant-room u kien qed ihalliha mimlija imbarazz. Jghid ukoll li Vella kiser il-klawsola 19 regola 31 tal-Ftehim Collettiv meta fil-21 ta' Gunju telaq mill-post tax-xoghol minghajr ma ppancja – haga li hija kkonsidrata bhala ekwivalenti ghal abbandun tal-post tax-xoghol. Jghid li l-electricians ghandhom job-card biex fuqha jnizzlu meta jaghmlu l-"Quarterly maintenance of electric Distribution Board". Dwar l-abbandun mix-xoghol, dan jghid li Joseph Vella kellu jispicca fl-4.30pm mentri Louis Zammit kellu jispicca fl-10.30pm, imma xi hadd gibidlu l-attenzjoni li ftit wara li inghataw il-warnings, ghall-habta ta' nofsinhar, dawn hargu, u hu haseb li bhala

'break' marru jkellmu avukat dwar il-warnings. Jghid li imbaghad fittixhom u ma sabhomx, pero` ma ppruvax jikkuntattjahom ghax skond hu dan ma kienx dmir tieghu. Jghid li l-ghada Vella qallu li hu (ix-xhud) qallu biex jitlaq ghax ma setax jafdah, imma x-xhud jichad li qallu hekk fil-gurnata ta' qabel: jghid li dan kien fit-22 ta' Gunju li qallu li ma jafdahx, imma ma waqqfux mix-xoghol ghax l-ewwel ried jiehu parir legali. Jghid li aktar minn siegha wara Vella bghatlu messagg biex jistaqsih x'ser jaghmel u hu wiegbu billi qallu jistenna sa ma jinghata parir. Dwar l-inginier Muscat, dan kiteb l-email esebita fuq dak li qara fir-rapport tal-Engenuity Ltd, u ma jafx rax il-problema b'ghajnejh. Fuq dak li gie suggerit lilu, ix-xhud ikkonferma li fiz-zmien li ttiehdu r-ritratt tal-imbarazz fil-Plant Room kien hemm xi kuntrattur qed jaghmel xi xogholijiet, pero` ma kienx jaf kienx dan il-kuntrattur li halla l-imbarazz u ma kienx jaf hux minnu li dan il-kuntrattur kien intrabat li jnaddaf warajh hu. Ix-xhud ma rrizultalux li sar *preventive maintenance* 3 xhur qabel imma xi 6 xhur qabel. Imbaghad xhed dwar it-tkeccijiet (inkluza dik precedenti tal-2009) ta' Louis Zammit.

Charles Fenech xhed li huwa electrician habib tas-sur Silvio Debono li cempillu fit-12 ta' Gunju 2010 minhabba qtugh ta' elettriku. Mar fuq il-post fil-ghodu u fl-MCCB innota wire mahruq u mdewweb. Xeghel id-dwal li kienu inqatghu u nnota li s-circuit kellu fuqu amperagg oghola milli suppost jiflah: 109 flok 100. Spjega li meta jghaddi l-hin l-*overload* isahhan is-circuit-breaker u jittripja. Huwa ta parir lis-sur Silvio Debono biex parti mill-load tal-kurrent titpogga fuq circuit iehor li kellu inqas 'load' biex tissolva l-problema tal-over-loading u qtugh ta' dawl.

Xhed Edward Darmanin, electrician kwalifikat, li kien jahdem mal-Kumpanija Engenuity Ltd li fit-12 ta' Gunju 2010 mar is-Seabank Hotel in rigward ta' rapport ta' qtugh ta' elettriku. Mir-rapport li hejja ftakar li meta ccekkja s-circuits u l-phases tat-'three-phase' innota li l-phase l-ahmar kien "overloaded". Peress li l-phases il-blu u l-isfar kellhom load inqas, beda jbiddel id-distribution biex igibhom ibbilancjati taht il-massimu, u rnexxielu. Jispjega li bl-overload

il-wires jigu "loose" u jishnu, u dan iwassal ghal li l-kurrent bejn l-MCCB u d-Distribution Board jittripja. Jghid li l-investigazzjoni li ghamel u d-distribution gdida li ghamel haditlu xi siegha u nofs, u huwa xoghol delikat li electrician kwalifikat suppost ikun jaf jaghmlu. Jghid li l-insulation tal-wire dabet bis-shana tal-overload, imma ma tistax tghid jekk dabx fi ftit gimghat jew fuq perjodu ta' xhur. Jghid li dakinhar kienet l-ewwel darba li mar b'xoghol is-Seabank Hotel, imma sussegwentment huwa telaq minn ma' l-Engenuity Ltd u beda jahdem bhala electrician fis-Seabank Hotel. Jghid li dak il-hin ma qaghadx jinnota jekk li gara kienx rizultat ta' xi traskuragni. Jghid li huwa jigi mqabbad jaghmel *preventive maintenance* fuq il-Boards kollha, u minn zmien ghal zmien irid isib il-hin li jdurhom anke ghall-possibilita` ta' overload. Jispjega li mhux ix-xoghol fuq kull board jirrikjedi li jinqata' d-dawl ghaliex juza ingwanti u ghodda insulalted u jkun "safe", pero` l-main panel tkun trid li jinqata' d-dawl u allura x-xoghol fuqha ahjar isir f'nofs ta' lejl meta l-klienti ma jkunux qed juzaw dawl.

Is-socjeta` intimata imbaghad tellghet lir-rikorrent jixhed. Huwa jghid li dak iz-zmien kien senior technician fuq dawl, plant u boilers, u spjega kif fis-6 ta' Gunju 2010 huwa spicca mix-xoghol fl-4:30pm izda aktar tard wara li dalam cemplulu biex jidhol lura ghaliex inqata' d-dawl fil-pizzerija. Mar jiccekkja d-*distribution box* mill-ewwel u nnota li wiehed mill-iswitches kien ittripja u ntefa; miss b'idu l-wire biex jara kienx shun b'xi overload u peress li ma kienx shun xeghelu u zamm mixghul. Dak il-hin ma kienx jidher li hemm problemi, imma sema' li diga' gara hekk xi gimghat qabel, u ghalhekk huwa avvza lil certu Mark Debono, li kien qed imexxi l-pizzerija, biex jinforma b'dan lil Romano Tabone biex issir investigazzjoni aktar b'dettall. Wara xi jumejn huwa mar biex jghid lil Romano Tabone b'dan, imma peress li ma sabux informa lill-assistent tieghu Anton Azzopardi. Jghid li fuq faults ta' elettriku l-kumpanija kienet tinkariga lilu u lil Louis Zammit. Meta nqata' d-dawl fil-11 ta' Gunju huwa ma kellux x'jaqsam. Meta mistoqsi ghalxiex ma fetahx il-panel tal-MCCB bhal ma sussegwentement irrakkomanda l-inginier Muscat, Vella irrisponda li l-bieba imsemmija hija tqila ghax kbira u tal-hadid, u tinfetah

b'attenzjoni kbira ghaliex jekk isir kuntatt bejn sors ta' l-elettriku u oggett iehor jista' jinqala' incident kbir; barra minn hekk kien mehtieg li jinxteghel id-dawl kemm jista' jkun malajr, u meta nxteghel is-sistema zammet – igifieri d-dawl ma baqax jinqata'. Jghid li ma jistax ikun li dakinhar tas-6 ta' Gunju kien hemm xi wire mahruq ghaliex ghalkemm ma fetahx l-MCCB, kieku inharaq xi wire jew l-insulation tieghu kien jinxtamm bil-panel maghluqa. Hawnhekk Vella ilmenta li meta gew l-enginiera, la hu u l-anqas Zammit ma ssejhu biex jaraw x'ser jinstab fl-MCCB, u allura jissuspetta li dak il-hruq li jidher fir-ritratti ma kienx hemm fil-jiem tal-qtugh tal-elettriku imsemmija. Jghid li minkeja li kien avvza lil Mark Debono u lil Anton Azzopardi biex Romano Tabone jinvestiga l-problema, jidher li sal-11 ta' Gunju fil-fatt ma sar xejn. Dwar il-kuntratt li Joseph Vella kellu biex fost affarijiet ohra jassigura li kull apparat ikun jahdem tajjeb, ir-rikorrent jispjega li originarjament huwa kien gie impjegat bhala maintenance manager b'dik il-*job-description*, imma imbaghad tnehha minn dik il-kariga u sar technician (b'paga inqas) taht Romano Tabone. Jghid li dan gara xi sentejn qabel tkecca mix-xoghol, u allura f'dak iz-zmien kien Romano Tabone li jiddeciedi x'xoghol kellhom jaghmlu Joseph Vella u Louis Zammit. Joseph Vella jghid li huwa kien jigbed l-attenzjoni ta' Romano Tabone ghal xogholijiet li riedu jsiru, bhal ma kien il-*preventive maintenance*, imma fl-ahhar mill-ahhar Romano Tabone kien jiddeciedi x'xoghol isir. Jghid li qabel gie *down-graded*, huwa kien il-manager u kien idur il-makkinarju hu: jekk ikun hemm bzonn xi tiswija jew jaghmilha hu stess jew iqabbad lil Louis Zammit; wara li gie *down-graded* huwa kellu jigbed l-attenzjoni ta' min kien fuqu – Romano Tabone – ta' x'hemm bzonn isir, u Romano Tabone jiddeciedi x'isir, gurnata b'gurnata. Jghid li Romano Tabone ma kienx tekniku. Dwar l-incident tas-6 ta' Gunju, huwa ma rrappurtax lil Tabone direttament ghax dan kien jaghmel granet jew gimghat ma jersaqx lejn il-lukanda, imma xorta avvza lill-assistent tieghu Anton Azzopardi, li jigi fuq Vella ukoll. Dwar l-imbarazz fil-plant-room, Vella jghid li verament huwa kien responsabbli ghaliha, imma xi zmien qabel spicca mill-impieg kien gie kuntrattur iwahhal is-solar-panels, u x-xoghol spicca ftit qabel Vella spicca mill-impieg; Vella jghid li huwa kien jigbed l-attenzjoni tas-superjuri tieghu ghall-imbarazz li dan kien qed ihalli,

anke fil-plant-room, imma jammetti li l-plant-room kienet kompletament f'idejh, anke t-tindif taghha. Kien inaddafha meta jkollu l-hin.

Id-direttur Silvio Debono xhed b'affidavit li Vella inghata impieg ta' Technical Manager b'kuntratt tal-2003. Spjega kif inghata 3 warnings fuq li naqas li jinvestiga l-qtugh tad-dawl fis-6 ta' Gunju, fuq nuqqas ta' manutenzjoni tal-air-condition, u fuq nuqqas ta' tindif u sigurta` fil-plant-room. Imbaghad tkecca ma' Louis Zammit wara li telqu mix-xoghol bla ma ppancjaw. Jghid li Vella u Zammit biss kien teknici u jifhmu fid-dawl.
In kontroezami jghid li meta inqata' d-dawl it-tieni darba, l-ghada mar ma' habib tieghu Charlie Fenech li jahdem fid-dawl mal-Enemalta, li fetah id-distribution box u sab il-wires jaharqu u wiehed mahruq; dan innota li l-wires kienu mahlulin u wiehed mill-phases kien over-loaded. Jghid li imbaghad gew tal-Engenuity u f'nofs siegha verament irrangaw kollox. Wara dawn gie l-enginier konsulent tal-kumpanija Joseph Muscat. Jghid li Romano Tabone lahhqu fuq il-maintenance tal-istabbilimenti kollha, imma mhuwiex tekniku bhal Vella u Zammit. Jghid li huwa ma kienx jaf li Joe Vella irrizenja minn Technical Manager u sar Plant Technician, u allura ma jafx min hadlu postu. Minkejja li t-tieni warning giet ikkupjata lil Romano Tabone bhala "Maintenance Manager" huwa jghid li l-kariga tieghu ma kinitx hekk. Gie suggerit lil dan ix-xhud li Vella irrizenja minn Maintenance Manager fl-2005 wara dizgwid mieghu, tnaqqsitlu l-paga, u floku tpoggew managers ohrajr – ix-xhud cahad imma imbaghad ftakar li dan kien korrett u li kienu tpoggew Marvic Camilleri, Chris Magro u iehor Olandiz bhala maintenance managers. Jghid li wara dawn lahhaq lil Romano Tabone fuq il-maintenance tal-istabbilimenti kollha. Mistoqsi jaqbilx li Zammit kellu fil-kuntratt li jrid jiehu l-ordnijiet minn ghand ta' fuqu, u li Vella nizel fl-istess livell bhalu, ix-xhud insista li l-kuntratt ta' Vella baqa' jghodd dejjem bhal ma kien fil-bidu, minghajr dik il-klawsola li tghid li jrid jiehu l-ordnijiet minn ghand ta' fuqu. Jghid li meta mar mal-electrician, l-ghada tat-tieni incident, dan fetah il-panels u sab il-wire mahruq minghajr ma tefa d-dawl tal-lukanda kollha – kien hemm parti biss mitfija.

Romano Tabone xhed b'affidavit li huwa "Project Manager" mas-Seabank Group: jghid li "fil-lukanda Seabank kien hemm jiehdu hsieb id-dipartiment tal-maintenance l-assistent tieghi Anton Azzopardi, li mhux bniedem tekniku, u ghall-affarijiet teknici kien hemm Joe Vella u Louis Zammit li kellhom jidentifikaw u isewwu l-istess." Dwar il-warnings jghid li l-ewwel wiehed Vella qalghu talli bejn is-6 ta' Gunju u l-10 ta' Gunju m'ghamel xejn biex jara ghalxiex ittrippja d-dawl – haga li ma kellu bzonn ebda *go-ahead* biex jaghmel; dwar it-tieni warning jghid li certi wires tal-air-condition inharqu ghax ma kienx qed isir *preventive maintenance* tajjeb, u t-tielet warning qalghu ghaliex Tabone jghid li dejjem kien jinsisti ma' Vella biex izomm il-*plant-room* nadifa. Jghid li wara li inghataw it-3 warnings, hu u Jean Pierre Abela ma kienux jafu jekk jghidux lil Zammit u lil Vella jibqghu xoghol jew jitilqu u ppruvaw jiehdu parir legali; imma sakemm kienu qed jistennew li jiehdu parir, iz-zewg impjegati qabdu u telqu minn fuq il-post. Ghalhekk gie deciz li jitkeccew.
In kontroezami jaccetta li la hu u l-anqas l-assistent tieghu Anton Azzopardi ma kienu kwalifikati fl-eletriku. Jghid li gie infurmat li biex issir il-*preventive-maintenance* tal-bord li fih inharaq wire ma kienx hemm bzonn tintefa l-lukanda, tant li tal-Engenuity irrangaw kollox matul il-jum bla ma tfew il-lukanda.

Xhed ukoll Louis Zammit li xhed kif fil-bidu kien taht Joe Vella imma imbaghad ma baqax tahtu: huma kellhom rutina ta' kuljum x'jiccekkjaw minghajr htiega ta' ordnijiet, imma meta jkun hemm bzonn xi tiswija partikolari huma kienu jiehdu l-ordnijiet minn ghand ta' fuqhom. Il-*preventive maintenance* ta' rutina kien isir perjodikament: xoghol zghir seta' jsir bla jinqata' d-dawl mentri l-kbir kien isir matul il-lejl ghax kien jehtieg jinqata' d-dawl tal-lukanda; dan kien ikun irid isir bil-permess tas-superjuri taghhom. Jghid li l-kaxxa li fiha ttrippja d-dawl fis-6 u fil-11 ta' Gunju kienet tehtieg li jintefa d-dawl tal-lukanda biex isirilha l-*preventive maintenance*; dan suppost isir darba f'sena imma kien ilu ma jsir sentejn ghax is-superjuri taghhom ma tawhomx *go-ahead* biex jaghmluh. Jghid li qalilhom kemm-il darba biex dan

isir, imma ghal xejn. Jispjeg li meta nqata' d-dawl fil-11 ta' Gunju, huwa mar jara x'gara u bl-assistenza ta' Mark Debono fethu l-board fejn setghu jaraw l-iswitches biss – ra wiehed mitfi ghax ittripja u meta messu sabu kiesah, u allura xeghelu mill-gdid u gie d-dawl fil-pizzerija. Madankollu huwa ma fetahx il-bieba l-kbira li tghatti l-wires ghax dik tkun tehtieg li jintefa l-elettriku kollu biex ma jkunx hemm periklu. Anke l-*preventive-maintenance* taghha (li jigu ssikkati l-wires) kienet tehtieg li ssir bil-lejl halli tintefa parti mill-lukanda. Mistoqsi kif tal-Engenuity fetah u sab il-wire mahruq minghajr ma tefa d-dawl, Zammit jghid li fil-waqt li ma jafx jekk dan tefiex id-dawl jew le, fuq il-bieba hemm avviz li biex jigi evitat periklu d-dawl irid jintefa.

Ir-rikorrent rega' xhed minn jeddu u spjega li ghalkemm kien gie impjegat bhala Technical Manager fl-2003, fl-2005 Silvio Debono kien kellmu ghaliex il-boilers kienu qed jittripjaw. Jghid li ghalkemm spjegalu li dan kien rizultat tal-fatt li kienu qed juzaw zejt differenti aktar irhis, Debono baqa' jghajjat mieghu u jkellmu hazin. Huwa ried jirrizenja, izda nies ohra fil-lukanda kkonvincewh jibqa', anzi jinzel ghal plant-technician malli jigi ngaggat technical manager floku. Jghid li f'Gunju 2005 dahal Chris Magro bhala technical manager floku, u hu sar plant-technician – minhabba f'dan il-paga tieghu naqsitlu. Jghid li l-*preventive-maintenance* il-kbir suppost isir darba f'sena, imma meta kien jghid lil ta' fuqu biex jaghmluh dawn kienu jghidulu "imbaghad naraw." Dwar ir-ritratti tal-wires esebiti, Vella jghid li huwa qatt ma rahom hekk personalment, imma innota li ghalkemm parti mill-wire l-ahmar kienet imdewba, il-parti vicin it-terminal ma kinitx imdewba u l-anqas it-terminal ma kellu sinjali ta' hruq.

Louis Zammit rega' xhed u kkonferma li ghalkemm infurmaw lil ta' fuqhom li kien hemm bzonn jigi investigat il-qtugh tad-dawl bejn is-6 u l-11 ta' Gunju, huma ma inghataw ebda struzzjonijiet biex jitfu d-dawl halli jaraw x'kien hemm. Ikkonferma wkoll li l-panel li tghatti dan il-wire li inharaq hija tal-hadid kbira xi 4 piedi b' 4 piedi, titwahhal b'xi 20 vit, u jekk malli taqlaghha tmiss ma' xi terminal jew bus-bar mikxuf tiehu xokk. Jghid li insista ma' Mark

Debono li l-problema kellha tigi investigata, izda hadd ma qallu xejn izjed. Imbaghad fl-20 ta' Gunju qalulu li kien hemm xi wires mahruqin fil-controls tal-air-condition, imma ingieb electrician iehor u rranga kollox hu. Jghid li wara l-incident tal-20 ta' Gunju Jean Pierre Abela u Romano Tabone baghatu ghalih u ghal Vella u qalulhom li m'ghadhomx fdati fil-lukanda u ahjar jitilqu. Huma hargu mill-lukanda u cemplu lir-rapprezentant tal-Union, u meta cemplu lura biex jaraw x'ser jaghmlu Jean Pierre Abela qalilhom biex ma jigux lura.
In kontroezami dan ix-xhud ippreciza li biex tinfetah il-kaxxa li fiha inharaq wire kellu jitfi dik il-kaxxa biss, mhux il-lukanda kollha, u meta jitfi lilha biss jinqata' l-elettriku tal-pizzerija, ir-restaurant, il-kcina, u xi partijijiet ohrajn. Jghid li ma jafx jekk hux minnu li tal-Engenuity ma tefa xejn, ghax lilu m'ghajtulux biex ikun prezenti.

KONSIDERAZZJONIJIET

Dan it-Tribunal irid jibda billi jinnota li f'inqas minn 5 xhur ir-rikorrent kien gia` sab xoghol alternattiv. Pero` xorta jibqa' krucjali li f'kaz ta' tkeccija mill-impieg, ir-rikorrent jindika x'salarju kellu fil-mument tat-tkeccija, haga li r-rikorrent naqas li jaghmel.

Fi kwalunkwe kaz, dan it-Tribunal irid jistabbilixxi jekk l-erba' ilmenti maghmula mis-socjeta` intimata kontra r-rikorrent kienux validi jew le. L-ewwel ilment li fuqu kien hemm *warning* kien li meta inqata' d-dawl fil-pizzerija fis-6 ta' Gunju 2010, huwa kellu jinvestiga x'wassal ghal dan u mhux sempliciment xeghel id-dawl mill-gdid. Intqalu hafna affarijiet dwar dan, u t-Tribunal jikkonkludi li r-rikorrent ma kienx tenut jinvestiga l-problema dakinhar stess imma kellu jinvestiga immedjatament wara. Dwar jekk ir-rikorrent kellux bzonn awtorizzazzjoni minn ghand ta' fuqu, dan it-Tribunal jikkonkludi li sewwa qal ir-rikorrent li meta gie *down-graded* huwa kien soggett ghal dak li jordnalu ta' fuqu, imma irrizulta li ta' fuqu ma jifhimx fl-

elettriku, u l-ordnijiet johorgu skond ma jindikalu l-istess rikorrent. Issa jekk il-*board* in kwistjoni setghet tintefa minghajr ma tintefa l-lukanda kollha, bhal ma spjega Louis Zammit stess, allura Vella messu ghamel premura ma' ta' fuqu (Anton Azzopardi jew Roman Tabone), li mhumiex teknici, li ghandha tintefa dik is-sezzjoni kemm jista' jkun malajr sabiex jara hemmx xi haga hazina. La ma kienx hemm htiega li tintefa l-lukanda kollha, ma kellux ikun hemm wisq diffikulta` tintefa dik il-parti ghal hin qasir, sakemm tigi spezzjonata l-board minn gewwa. Bhala persuna teknika, ir-rikorrent kellu jaghmel emfasi aktar cara mas-superjuri tieghu li din il-board kellha tinfetah kemm jista' jkun malajr, aktar u aktar meta kien jaf li l-*preventive maintenance* fuqha kien ilu ma jsir sentejn. Ghalhekk il-warning relattiv huwa gustifikat.

Dwar it-tieni warning minhabba l-hruq ta' wires fis-sistema tal-air-conditioning, ir-rikorrent jghid biss li dawn il-wires huma rqaq u huma ntizi biss li jaghtu control signals, pero` jghid li f'seba' snin (bejn l-2003 u l-2010) huwa ghamel *preventive maintenance* darba biss fuq is-sistema tal-air-condition; ma jikkummentax dwar hux veru li tali hruq ma kienx isehh kieku ghamel il-*preventive-maintenance* iktar spiss; ghalhekk dan it-Tribunal qed jikkonkludi li huwa minnu li l-*preventive-maintenance* relattiv ma kienx qed isir sew, u dan il-*warning* huwa gustifikat ukoll.

Dwar it-tielet warning konness ma' l-imbarazz fil-plant-room, dan it-Tribunal josserva li r-rikorrent kellu dover izomm il-plant-room nadifa, sbarazzata u minghajr periklu, izda s-socjeta` intimata ma rrispondiet xejn ghall-allegazzjoni tar-rikorrent li l-kuntrattur li gie jwahhal is-solar panels halla warajh dak l-imbarazz u suppost kellu jnehhi kollox hu. Jekk is-socjeta` intimata hassett li r-rikorrent kellu xorta jizbarazza kollox hu, hija setghet ghamlet dan car mieghu verbalment, izda certament dan ma kienx jimmerita *warning* miktub, aktar u aktar meta jidher li l-kuntrattur kien ghadu kif lesta x-xoghol xi ftit jiem qabel.

Dwar it-tkeccija jidher l-r-rapprezentanti tas-socjeta` intimata qiesu dawn it-tliet warnings flimkien mall-fatt li r-rikorrent qabad u telaq mill-lukanda bla ma

ppancja. Li r-rikorrent ma ppancjax mhemmx dubju, imma r-rikorrent jghid li l-manager Jean Pierre Abela indikalu li aktarx jitwaqqaf mix-xoghol. Ir-rikorrent fehem li sa ma tittiehed decizjoni finali, huwa ma kellux jahdem, u allura telaq. L-ghada mar biex jara kif ser jibqghu, u Abela qallu li kien ser jingieb parir legali. Abela jikkonferma li hawnhekk Vella qallu li huwa telaq mill-post tax-xoghol ghax fehemu li qallu li gie sospiz, ghalkemm Abela jichad li qallu hekk. Abela jghid li meta fil-jum ta' qabel kien fittex lir-rikorrenti u ma sabux, ma hassx li kellu ghalfejn icemplillu biex jara ghalfejn telaq. Dan it-Tribunal jara li dan l-incident kien *misunderstanding* bejn iz-zewg nahat, u allura ma kienx daqshekk serju. In oltre ma giex prodott il-Ftehim Kollettiv li skond Abela dan jghid li b'dak li ghamel Abela kien meqjuz li abbanduna x-xoghol.

Meta wiehed ihares lejn l-istampa kollha, jikkonkludi li anke jekk it-tielet warning u l-incident tat-tkeccija huma skuzabbli, in-nuqqasijijiet imsemmija fl-ewwel zewg warnings huma serji hafna u addirittura jimmeritaw it-tkeccija. Pero` jekk fil-21 ta' Gunju 2010 il-kumpanija iddecidiet li taghti l-warnings biss, dawn kellhom jibqghu warnings u mhux jinbidlu fi tkeccija minhabba dak li jidher li huwa malintiz dwar x'suppost kellu jsir in segwitu ghal tliet warnings. Aghar minn hekk, it-tkeccija giet fis-sehh qabel ma ghaddew il-jumejn moghtija lir-rikorrent f'kull warning biex jirrispondi; ghalhekk it-tkeccija hija proceduralment skorretta. Ghaldaqstant, tenut kont li zewg nuqqasijiet kienu jimmeritaw tkeccija, izda t-tkeccija inghatat fuq incident mhux daqstant gustifikat u minghajr ma thallew jghaddu l-jumejn zmien ghar-risposta, dan it-Tribunal qed iqis it-tkeccija tar-rikorrent bhala wahda parzjalment gustifikata, imma mhux ghal kollox korretta, b'dan li r-rikorrent ma jisthoqqlux jigi kkumpensat jekk mhux nominalment.

<u>DECIZJONI</u>

Ghaldaqstant dan it-Tribunal, wara li kkonsidra l-provi prodotti, qieghed jiddecidi dan il-kaz b'mod definittiv billi jqis r-rikorrent kien hati ta' nuqqasijiet li jimmeritaw tkeccija, izda peress li r-rikorrent finalment tkecca fuq premessa li ma rrizultatx gustifikata, u huwa l-anqas inghata l-opportunita` jaghti l-verzjoni tieghu bil-miktub kif indikat fil-*warnings* relattivi, is-socjeta` intimata qed tigi ordnata tikkumpensa lir-rikorrent b'somma nominali ta' elf Euro (€1,000.00). Ghall-finijiet tal-Kap 452 tal-ligijiet ta' Malta rigwardanti drittijiet tad-difensuri tal-partijiet, dawn qed jigu ffissati fl-ammont ta' tlieta u disghin Euro (€93.00). B'hekk tintemm din il-kwistjoni tax-xoghol.

Dr Leslie Cuschieri

Chairman